

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนมิถุนายน 2561

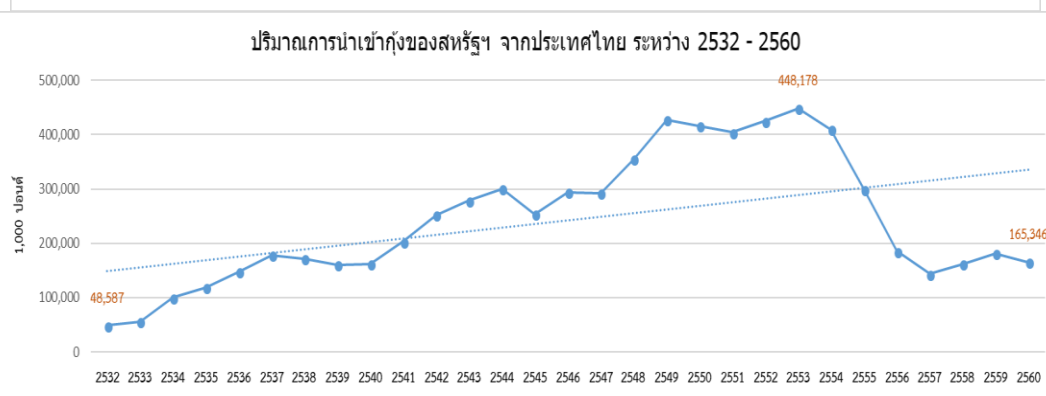
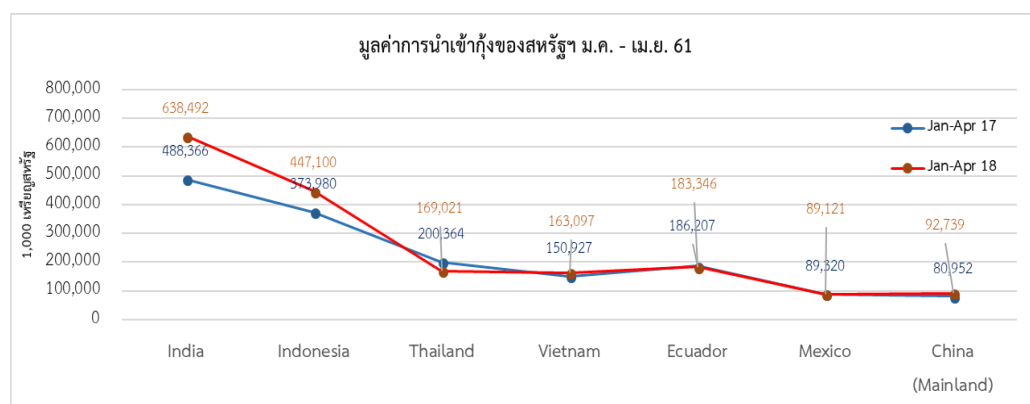
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ใช้ข้อมูลชุดเดียวกับ สปช LA โดยอ้างอิงข้อมูลจากเว็บไซต์ USDA

2. ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ากุ้งไทยของสหรัฐฯ ม.ค. - เม.ย. 2561

- ระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน 2561 สหรัฐฯ นำเข้ากุ้งปริมาณทั้งสิ้น 447.76 ล้านปอนด์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.10) คิดเป็นมูลค่า 1,934.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.26) สินค้าประกอบด้วยกุ้งสด 4.86 ล้านดอลลาร์ กุ้งแปรรูป 441.20 ล้านดอลลาร์ และกุ้งแช่แข็ง 1,487.97 ล้านดอลลาร์ ประเทศคู่ค้าสำคัญในกลุ่มสินค้ากุ้งของสหรัฐฯ ประกอบด้วย อินเดีย อินโดนีเซีย ไทย เอกวาดอร์ เวียดนาม จีน และเม็กซิโก
- ประเทศไทยส่งออกสินค้ากุ้งสู่สหรัฐฯ ระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน 2561 ปริมาณทั้งสิ้น 33,407,000 ปอนด์ (ลดลงร้อยละ 22 เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา) คิดเป็นมูลค่า 169,021,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ
- ประเทศไทยมีแนวโน้มส่งออกสินค้ากุ้งลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2553 ประเทศไทยส่งออกสินค้ากุ้งปริมาณสูงสุดในปี 2553 มีปริมาณการส่งออก 448,177,000 ปอนด์ แต่ในปี 2560 มีปริมาณส่งออกเพียง 165,346,000 ปอนด์ ลดลงกว่าร้อยละ 63
- ขณะที่ รายงาน Seafood Report ที่จัดทำโดยกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ รายงานถึงสถานการณ์ด้านการตลาดสินค้าประมงไทยว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำในประเทศ ส่งผลให้ ผู้ผลิตสินค้าประมงแปรรูปไทยจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าประมงจากทั่วโลกเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า และคาดว่าจะมีการพึ่งพาสินค้าประมงจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอย่างต่อเนื่อง

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

การขอให้สหรัฐฯ ตัดสิทธิ GSP ของไทย ของสมาคมผู้เลี้ยงหมูสหรัฐฯ (NPPC)

- NPPC อ้างว่า ไทยได้รับประโยชน์จากสิทธิ GSP ของสหรัฐฯ เป็นอันดับ 2 โดยสินค้าที่ส่งมายังสหรัฐฯ ภายใต้สิทธิ GSP มีมูลค่าประมาณ 4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และได้ดุลจากสินค้าเกษตรมากกว่า 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (มูลค่าเกินดุล (trade surplus) โดยรวมมากกว่า 20

พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) แต่ไทยยังคงดำเนินการด้านการค้ากับสหรัฐฯ อย่างไม่เป็นธรรม อ้างว่า ไทยยังห้ามการนำเข้าผลิตภัณฑ์สุกรที่มีสารแร็คโตพามีน¹ ของสหรัฐฯ ประเด็นค่าธรรมเนียมและใบอนุญาต ประเด็นไม่ให้นำเข้าหมูสด/หมูปรุงสุก และประเด็นสารแร็คโตพามีน ซึ่งไทยไม่ได้พยายามดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวแต่อย่างใด ซึ่งขัดต่อนโยบายของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ในประเด็น Free, Fair and Reciprocal Trade นอกจากนี้ สินค้าหมูที่สหรัฐฯ ส่งไปไทยมีมูลค่าเพียง 127,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับขนาดของผู้บริโภคภายในประเทศ โดย NPPC คาดว่า มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สุกรสหรัฐฯ ไปยังประเทศไทยจะมีประมาณ 18-20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากมีการเปิดตลาด ดังนั้น จึงเรียกร้องให้สหรัฐฯ ตัดสิทธิ GSP ที่จะให้ต่อไทย เพื่อเป็นการตอบโต้การค้าที่ไม่ธรรมของไทย -> เมื่อวันที่ 19 มิ.ย. 61 คณะผู้แทนไทยโดยมีรองเลขา มกอช เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน เข้าชี้แจงกรณีการไม่ยังเปิดตลาดผลิตภัณฑ์สุกรที่มีสารแร็คโตพามีน เนื่องจากความห่วงกังวลด้านความปลอดภัยของอาหาร โดยไทยได้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมการบริโภคที่ต่างกันของสหรัฐฯ (บริโภคเนื้อ ไม่บริโภคเครื่องใน) และไทย (บริโภคทุกส่วน) ซึ่งกังวลว่าสารแร็คโตพามีนจะมีผลต่อสุขภาพของผู้บริโภคชาวไทย จึงขอศึกษาผลกระทบของสารแร็คโตพามีนตามหลักวิทยาศาสตร์จากทุกฝ่ายก่อน พร้อมชี้แจงประเด็นเพิ่มเติมเรื่องค่าธรรมเนียมและการออกใบอนุญาตของไทย ให้คณะกรรมการ GSP ทราบ

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐฯ

การรายงานผลการประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2561 (Trafficking In Persons (TIP) Report 2018)

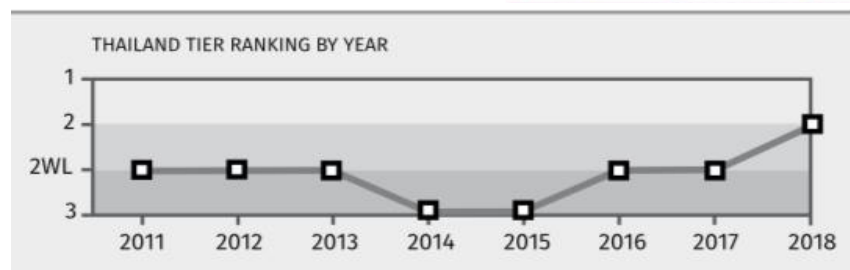
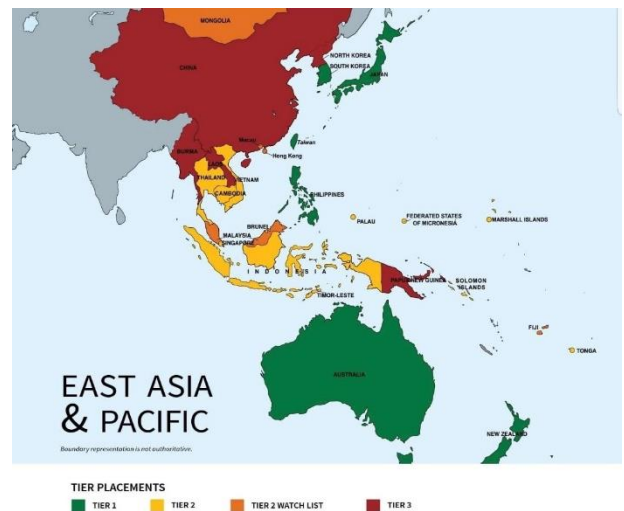
● กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ (U.S. Department of State) เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2561 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2561 โดย สหรัฐฯ ปรับอันดับให้ประเทศไทยขึ้นมาอยู่ในระดับ Tier 2 ซึ่งดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา (2560) ที่อยู่ในระดับ Tier 2 Watch List แสดงให้เห็นถึงความพยายามของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่จริงจัง โดยประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ได้รับการจัดอันดับมีดังนี้

Tier 1 ฟิลิปปินส์

Tier 2 บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

Tier 2 Watch List มาเลเซีย

Tier 3 เมียนมา ลาว

¹ NPPC อ้างว่า ปริมาณสารแร็คโตพามีนที่ใช้ในผลิตภัณฑ์สุกรเป็นตามค่า MRL ที่ CODEX ยอมรับ

** สารแร็คโตพามีนจะเร่งให้สุกรโตเร็วขึ้น 4 วัน ทำการเปลี่ยนไขมันเป็นกล้ามเนื้อ เนื้อมีสีแดงสวย โดยใช้อาหารน้อยลงประมาณ 20 กิโลกรัม อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยถือว่าสารดังกล่าวเป็นสารต้องห้ามเนื่องจากจะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคโดยทำให้หัวใจทำงานหนัก ใจสั่น หัวใจเต้นผิดปกติ ปวดศีรษะ อาเจียน เป็นไข้ ทั้งนี้ สารกลุ่มนี้มีความเสถียรต่อความร้อนทั้งน้ำเดือดที่ 100 องศาเซลเซียส และน้ำมันที่ 260 องศาเซลเซียส การต้ม อบ ทอด หรือใช้ไมโครเวฟ ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของสารกลุ่มนี้ได้ (<https://www.the101.world/ractopamine-on-pork/>)

² NPPC เปรียบเทียบกับประเทศ Tonga ซึ่งมีขนาดผู้บริโภคเนื้อสุกรน้อยกว่าไทยแต่มูลค่าผลิตภัณฑ์สุกรที่นำเข้ามีประมาณ 300,000 ดอลลาร์สหรัฐ

-> คาดว่า การปรับลำดับดังกล่าวของประเทศไทยจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ด้านแรงงานและการค้าระหว่างประเทศของสินค้าไทย และสร้างความมั่นใจให้กับผู้นำเข้าสินค้าต่อสินค้าไทยทำให้สินค้าไทยสามารถเข้าไปทำตลาดได้มากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องให้กับบุคคลทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่า การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU) เป็นอีกส่วนที่กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมประมงได้ดำเนินการตามอย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จด้วยดีจนมีการปรับลำดับจากใบแดงเป็นใบเหลือง และเป็นคนละส่วนกับรายงานสถานการณ์ค้ามนุษย์ (TIP) ของสหรัฐฯ

การระบุฉลากสินค้าเกษตรของสหรัฐฯ

- สหรัฐฯ ได้กำหนดให้ผู้จำหน่ายสินค้าเกษตรในสหรัฐฯ ระบุรหัสตัวเลขบน Barcode เพื่อจำแนกสินค้าเกษตรที่มีวิธีการผลิตที่ต่างกัน โดยมีการกำหนดให้พืชที่ตัดแต่งพันธุกรรมหรือ GMO ต้องมีเลขห้าหลักใน Barcode และตำแหน่งแรกใน Barcode จะเป็นเลข “8” เพื่อระบุว่า เป็นสินค้า GMO เช่น รหัส 84011 เป็นกล้วยที่มีตัดแต่ง GMO และให้เลขห้าหลักของ Barcode ที่ตำแหน่งแรกเป็น “9” เป็นสินค้าอินทรีย์ เช่น รหัส 94011 เป็นกล้วยที่มีการเพาะปลูกแบบอินทรีย์ ขณะที่ รหัส “3” หรือ รหัส “4” บนเลขสี่หลักของ Barcode จะเป็นการเพาะปลูกพืชแบบดั้งเดิม เช่น กล้วยที่เพาะปลูกแบบดั้งเดิม จะระบุเป็นรหัส 4011 -> การใช้รูปแบบการระบุตัวเลขบน Barcode เพื่อบ่งบอกถึงวิธีการเพาะปลูกสินค้าเกษตร มีข้อดีคือ ผู้บริโภคเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือกซื้อ Supermarket/เกษตรกรผู้ผลิตไม่ต้องมีต้นทุนเพิ่มขึ้นในการติดตราสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อระบุวิธีการผลิตสินค้าเกษตรทำให้ลดต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าลง ทั้งนี้ ไทยสามารถนำแนวคิดนี้มาปรับใช้กับการระบุ Barcode ของสินค้าเกษตรไทยที่เป็นการเพาะปลูกแบบดั้งเดิมกับอินทรีย์ได้ เพื่อลดต้นทุนการผลิต label ที่ไม่จำเป็นลง

5. เรื่องอื่นๆ (หากมี)

ความคืบหน้าของการเปิดส้มโอไทยในสหรัฐฯ

- ขณะนี้ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) อยู่ระหว่างดำเนินการรวบรวมข้อคิดเห็นและประเมินผลกระทบการออกกฎหมายการนำเข้าส้มโอสดจากประเทศไทยสู่สหรัฐฯ ในแง่ต่างๆ ทั้งจากข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับ ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และข้อคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ปัจจุบันมีข้อคิดเห็นคัดค้าน 5 รายโดยให้เหตุผลว่าจะเกิดความเสียหายจากการระบาดของแมลงต่างถิ่นที่ติดมากับผลไม้และความเสียหายด้านเศรษฐกิจต่อเกษตรกรในสหรัฐฯ) โดยข้อสรุปที่ได้ จะนำไปประกาศ เป็นกฎระเบียบฉบับสุดท้าย (Final Rule) ตามบันทึกสเปซ ดี.ซี. ที่ กษ 0211.2/137